TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. sausio 29 d.*

Byloje C-311/06

dėl *Consiglio di Stato* (Italija) 2006 m. vasario 28 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2006 m. liepos 17 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Consiglio Nazionale degli Ingegneri

prieš

Ministero della Giustizia,

Marco Cavallera,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai J.-C. Bonichot, K. Schiemann (pranešėjas), J. Makarczyk ir L. Bay Larsen,

* Proceso kalba: italų.

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. rugsėjo 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Consiglio Nazionale degli Ingegneri*, atstovaujamos avvocato A. Romei,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos L. Van den Broeck,

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos iš pradžių T. Boček, vėliau M. Smolek,

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos E. Skandalou,

— Kipro vyriausybės, atstovaujamos C. Lycourgos ir I. Neofitou,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk ir A. Kruse,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos H. Støvlbæk ir E. Montaguti,

susipažinęs su 2008 m. vasario 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/48/EEB dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų po bent trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos (OL L 19, 1989, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t. p. 337) išaiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant *Consiglio Nazionale degli Ingegneri* (Nacionalinė inžinierių taryba) ir *Ministero della Giustizia* (Teisingumo ministerija) ginčą dėl pastarosios pripažinto Italijos piliečio M. Cavallera ispaniško inžinerijos diplomo, kurį šis gavo patvirtinus itališko studijų diplomo lygiavertiškumą, siekiant suinteresuotąjį asmenį Italijoje įrašyti į inžinierių sąrašą.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Direktyvos 89/48 pirma konstatuojamoji dalis išdėstyta taip:

„kadangi pagal Sutarties 3 straipsnio c punktą vienas iš Bendrijos tikslų yra laisvam asmenų ir paslaugų judėjimui tarp valstybių narių trukdančių kliūčių panaikinimas; kadangi valstybių narių piliečiams tai reiškia visų pirma galimybę dirbti pagal profesiją kaip savarankiškai dirbantiems asmenims ar samdomiems darbuotojams ne toje valstybėje narėje, kurioje jie įgijo savo profesines kvalifikacijas.“

4 Šios direktyvos trečioje konstatuojamojoje dalyje įtvirtinta:

„kadangi, siekiant skubiai reaguoti į lūkesčius Bendrijos šalių piliečių, kurie turi aukštojo mokslo diplomus baigus profesinį mokymą ir lavinimą ne toje valstybėje narėje, kurioje jie norėtų dirbti pagal savo profesiją, reikėtų taip pat nustatyti kitą tokių diplomų pripažinimo būdą, kad būtų galima sudaryti sąlygas suinteresuotiesiems dirbti pagal visas tas profesinės veiklos rūšis, kurios priimančiojoje valstybėje narėje yra leidžiamos baigus mokymą ir lavinimą po vidurinės mokyklos, jei jie yra baigę bent trejų metų trukmės studijas ir turi parengimą tokiai veiklai patvirtinantį kitoje valstybėje narėje išduotą diplomą.“

5 Minėtos direktyvos penktoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kadangi toms profesijoms, kurioms Bendrija nėra nustačiusi būtino minimalaus kvalifikacijos lygio, valstybės narės ir toliau gali tą lygį nustatyti, kad garantuotų savo teritorijoje teikiamų paslaugų kokybę; kadangi vis dėlto jos negali, nepažeisdamos savo įsipareigojimų pagal Sutarties 5 straipsnį, reikalauti, kad valstybės narės pilietis įgytų tą kvalifikaciją, kurią jos apskritai nustato tik remdamosi diplomais, išduodamais savo nacionalinėse švietimo sistemose, jei atitinkamas asmuo visas tas kvalifikacijas ar dalį jų jau yra įgijęs kitoje valstybėje narėje; kadangi dėl to kiekvienai priimančiajai valstybei narei, kurioje kokia nors profesija yra reglamentuojama, reikia atsižvelgti į kvalifikacijas, įgytas kitoje valstybėje narėje, ir nustatyti, ar tos kvalifikacijos atitinka tas kvalifikacijas, kurių reikalauja atitinkama valstybė narė."

6 Direktyvos 89/48 1 straipsnio a ir b punktuose nurodyta:

„Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

a) diplomas – tai bet kuris diplomas, pažymėjimas ar kitas oficialią kvalifikaciją įrodantis dokumentas arba tokių diplomų, pažymėjimų ar kitų įrodančių dokumentų rinkinys:

— išduotas valstybės narės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal jos pačios įstatymus ir kitus teisės aktus,

— patvirtinantis, kad jį turintis asmuo yra sėkmingai baigęs ne mažiau kaip trejų metų trukmės kursus po vidurinės mokyklos arba lygiavertės trukmės vakarinius ar neakivaizdinius kursus universitete, aukštojo mokslo įstaigoje arba kitoje panašaus lygio įstaigoje, taip pat, jei reikia, kad, be kursų, baigtų po vidurinės mokyklos, jis papildomai yra sėkmingai įgijęs profesinį išsilavinimą, ir

— patvirtinantis, kad jį turintis asmuo turi profesinę kvalifikaciją, reikalingą norint pradėti dirbti arba toliau dirbti pagal reglamentuojamą profesiją toje valstybėje narėje,

jeigu tuo diplomu, pažymėjimu ar kitu oficialią kvalifikaciją įrodančiu dokumentu patvirtintas mokymas ir išsilavinimas buvo įgytas iš esmės Bendrijoje arba jį turintis asmuo turi valstybės narės, pripažinusios trečiosios šalies diplomą, pažymėjimą ar kitą oficialią kvalifikaciją įrodantį dokumentą, patvirtinimą apie trejų metų profesinę patirtį.

Diplomu, kaip apibrėžta pirmojoje pastraipoje, taip pat laikomas: kiekvienas valstybėje narėje kompetentingos institucijos išduotas diplomas, pažymėjimas ar kitas oficialią kvalifikaciją įrodantis dokumentas arba tokių diplomų, pažymėjimų ar kitų įrodančių dokumentų rinkinys, jei jis išduotas sėkmingai baigus Bendrijoje įgytą ir tos valstybės narės kompetentingos institucijos lygiaverčiu pripažintą mokymą ir lavinimą ir jei jis suteikia tokias pačias teises pradėti dirbti ar toliau dirbti toje valstybėje narėje pagal reglamentuojamą profesiją;

b) priimančioji valstybė narė – tai bet kuri valstybė narė, kurioje kokios nors valstybės narės pilietis paduoda paraišką leisti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ne toje valstybėje narėje, kurioje jis gavo diplomą ar anksčiau dirbo pagal tą profesiją.“

7 Direktyvos 89/48 1 straipsnio b punkto versijose tik italų ir vengrų kalbomis, užuot nurodžius „valstybės narės“ pilietį, nurodomas „kitos valstybės narės“ pilietis („di un altro Stato tembro“;„egy másik tagállam“).

8 Direktyvos 89/48 2 straipsnio pirmojoje pastraipoje įtvirtinta:

„Ši direktyva yra taikoma bet kuriam valstybės narės piliečiui, kuris nori kaip savarankiškai dirbantis asmuo arba samdomas darbuotojas priimančiojoje valstybėje narėje dirbti pagal reglamentuojamą profesiją.“

9 Šios direktyvos 2 straipsnio pirmosios pastraipos versijose tik vokiečių ir vengrų kalbomis, užuot nurodžius (galimybę) dirbti pagal reglamentuojamą profesiją „priimančioje valstybėje narėje“, nurodoma (galimybė) dirbti pagal reglamentuojamą profesiją „kitoje valstybėje narėje“ („in einem anderen Mitgliedstaat“;„egy másik tagállamban“).

10 Direktyvos 89/48 3 straipsnio pirmosios pastraipos a punkte numatyta:

„Tais atvejais, kai norint priimančiojoje valstybėje narėje pradėti ar toliau dirbti pagal reglamentuojamą profesiją reikia turėti diplomą, kompetentinga institucija negali,

remdamasi tuo, kad kvalifikacija nėra pakankama, atsisakyti leisti valstybės narės piliečiui pradėti ar toliau dirbti pagal tą profesiją tomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos saviems piliečiams:

a) jei pareiškėjas turi diplomą, reikalaujamą kitoje valstybėje narėje norint pradėti ar toliau dirbti pagal tą profesiją jos teritorijoje, ir tas diplomas buvo išduotas valstybėje narėje <…>“

11 Šios direktyvos 3 straipsnio pirmosios pastraipos versijose tik italų, ispanų ir slovėnų kalbomis, užuot nurodžius atsisakymą leisti „valstybės narės“ piliečiui, nurodomas atsisakymas leisti „kitos valstybės narės“ piliečiui („di un altro Stato tembro“; „de otro Estado miembro“; „druge države članice“).

12 Be to, minėtos direktyvos 3 straipsnio pirmosios pastraipos a punkto versijose tik italų ir slovėnų kalbomis, užuot nurodžius „valstybėje narėje“ išduotą diplomą, nurodomas „kitoje valstybėje narėje“ išduotas diplomas („in un altro Stato tembro“; „drugi državi članici“).

13 Nepaisant Direktyvos 89/48 3 straipsnio, jos 4 straipsnis suteikia priimančiajai valstybei narei teisę pareikalauti, kad pareiškėjas tam tikromis sąlygomis įrodytų, jog turi tam tikros nustatytos trukmės profesinę patirtį, baigtų ne ilgesnį kaip trejų metų adaptacijos laikotarpį arba laikytų kvalifikacinį egzaminą ar testą. Tame pačiame straipsnyje numatytos tam tikros taisyklės ir sąlygos, taikytinos kompensacinėms priemonėms, kurių gali būti reikalaujama siekiant kompensuoti nepakankamą pareiškėjo išsilavinimą.

Nacionalinės teisės aktai

Inžinieriaus profesijos reglamentavimas Ispanijoje ir Italijoje

14 Inžinieriaus profesija yra reglamentuojama profesija ir Ispanijoje, ir Italijoje.

— Mokymo ir lavinimo sistemos bei sąlygos pradėti dirbti pagal inžinieriaus profesiją

15 Kiek tai susiję su kvalifikacija inžinerijos srityje, Italijos ir Ispanijos mokymo ir lavinimo sistemos yra panašios. Šiose dviejose valstybėse narėse šią kvalifikaciją galima įgyti baigus nuo trejų iki penkerių metų trukmės studijas po vidurinės mokyklos.

16 Italijoje po trejų metų studijų („laurea triennale“) baigus jaunesniųjų inžinierių („ingegnere junior“) mokymo ir lavinimo kursą išduodami universitetiniai diplomai.

17 Norint pradėti dirbti pagal jaunesniojo inžinieriaus profesiją, reikia turėti reikalaujamą universitetinį diplomą ir būti išlaikius valstybinį egzaminą („esame di Stato“), atitinkantį konkrečią profesiją (1925 m. spalio 23 d. Karaliaus dekreto Nr. 2537 (*Gazzetta ufficiale*, Nr. 37, 1926 m. vasario 15 d.) 4 straipsnis). Remiantis 2001 m. birželio 5 d. Respublikos Prezidento dekreto Nr. 328 (GURI, Nr. 190 priedas, 2001 m. rugpjūčio 17 d.) 47 ir 48 straipsniais, šį valstybinį egzaminą sudaro bent du testai raštu,

testas žodžiu ir praktinis testas. Kandidatams, išlaikiusiems valstybinį egzaminą, suteikiama teisė dirbti pagal inžinieriaus profesiją („abilitazione all'esercizio della profesione di ingegnere“).

18 Ispanijoje po trejų metų studijų išduodami universitetiniai diplomai suteikia inžinieriaus techniko („ingeniero técnico“) kvalifikaciją.

19 Ispanijos teisės aktai skiria dvi universitetinių diplomų rūšis, t. y. „oficialius diplomus“, kurių galiojimas pripažįstamas visoje nacionalinėje teritorijoje ir kurie suteikia teisę pradėti dirbti pagal reglamentuojamas profesijas, ir „savus diplomus“, kuriuos išduoti teisę turi įvairūs universitetai, tačiau kurie nesuteikia teisės pradėti dirbti pagal reglamentuojamas profesijas. Šį klausimą reglamentuoja 2001 m. gruodžio 21 d. Organinis įstatymas 6/2001 dėl universitetų (BOE, Nr. 307, 2001 m. gruodžio 24 d., p. 49400).

20 Ispanijoje, norint pradėti dirbti pagal inžinieriaus techniko profesiją, iš principo reikia turėti konkrečią profesiją atitinkantį oficialų universitetinį diplomą Organinio įstatymo 6/2001 prasme.

21 Ir Italijoje, ir Ispanijoje dirbant pagal inžinieriaus profesiją taip pat reikalaujama būti įrašytam į profesinės asociacijos sąrašą. Italijoje inžinierių sąrašą kiekvienoje provincijoje tvarko Inžinierių asociacijos taryba („Consiglio dell'Ordine degli Ingegneri“). Šį sąrašą sudaro du skyriai. Jaunesniesiems inžinieriams skirtas B skyrius. Ispanijoje, atsižvelgiant į specializaciją ir regioną, kompetentingos yra įvairios inžinierių asociacijos („colegios de ingenieros“). Šiose dviejose valstybėse narėse įrašymas į inžinierių sąrašą yra paprasčiausias administracinis formalumas, kuriuo savaime nepatvirtinama atitinkamų asmenų profesinė kvalifikacija, o siekiama užtikrinti, kad dirbant pagal šią profesiją bus laikomasi tam tikrų etikos normų.

— Inžinieriaus- mechaniko profesija Italijoje

22 Italijoje asmenys, norintys dirbti pagal inžinieriaus-mechaniko profesiją, paprastai turi turėti universitetinį inžinieriaus – mechaniko diplomą („laurea in ingegneria meccanica“), kuris suteikiamas baigus trejų metų trukmės studijas, ir leidimą dirbti pagal inžinieriaus profesiją, išduotą išlaikius valstybinį egzaminą. Be to, šie asmenys turi būti įrašyti į provincijos inžinierių sąrašo B skyrių: pramonės sektorius.

— Pramonės inžinieriaus techniko profesija (mechaniko specializacija) Ispanijoje

23 Ispanijoje asmenys, norintys dirbti pagal pramonės inžinieriaus techniko profesiją (mechaniko specializaciją) („ingeniero técnico industrial, especialidad mecánica“), paprastai turi turėti oficialų universitetinį pramonės inžinieriaus techniko diplomą (mechaniko specializacija) Organinio įstatymo 6/2001 prasme. Šis inžinieriaus techniko diplomas išduodamas baigus trejų metų studijas. Be to, šie asmenys turi būti įrašyti į Pramonės inžinierių technikų profesinės asociacijos („Colegio de ingenieros técnicos industriales“) sąrašą.

Pripažinimo procedūra Italijoje

24 Direktyva 89/48/EEB Italijos teisės sistemoje buvo įgyvendinta 1992 m. sausio 27 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 115 (GURI, Nr. 40, 1992 m. vasario 18 d. toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 115/1992).

25 Įstatyminio dekreto Nr. 115/1992 1 straipsnyje „Europos bendrijoje gautų diplomų pripažinimas“ nurodyta:

„1. Šio dekreto nuostatose įtvirtintomis sąlygomis vienos Europos bendrijos valstybės narės išduoti profesinį mokymą patvirtinantys diplomai, kurie, remiantis šios valstybės teisės aktais, yra būtini norint dirbti pagal profesiją, pripažįstami Italijoje.

2. Pripažinimas suteikiamas Bendrijos piliečiui, siekiančiam Italijoje kaip savarankiškai dirbančiam asmeniui arba samdomam darbuotojui dirbti pagal atitinkamą profesiją, pagal kurią jis gali dirbti pirmoje dalyje nurodytą diplomą išdavusioje valstybėje.

3. Diplomai pripažįstami, jeigu patvirtinama, jog pareiškėjas sėkmingai baigė ne mažiau kaip trejų metų trukmės aukštojo mokslo studijas (arba lygiavertės trukmės vakarinius ar neakivaizdinius kursus) universitete, aukštojo mokslo įstaigoje arba kitoje panašaus mokymo lygio įstaigoje.“

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, Įstatyminis dekretas Nr. 115/1992 neleidžia pripažinti diplomo, kurį išdavė kita valstybė narė itališko diplomo pagrindu. Šis teismas nurodė, jog pagal šio įstatyminio dekreto 1 straipsnio 3 dalį užsienyje išduotas diplomas turi patvirtinti, kad pareiškėjas baigė studijų kursą, o tai reiškia, kad tarp diplomo ir studijų kurso turi būti tiesioginis ryšys ir diplomas tiesiogiai turi patvirtinti kursą. Be to, ši nuostata negali būti taikoma kitoje valstybėje narėje išduotam diplomui, kuris iš tiesų patvirtina itališką diplomą.

Lygiavertiškumo patvirtinimo procedūra Ispanijoje

27 Ispanijos teisėje universitetinių diplomų lygiavertiškumo patvirtinimo procedūra turi būti skiriama nuo profesinių kvalifikacijų pripažinimo procedūros, numatytos 1991 m. spalio 25 d. Karaliaus dekrete Nr. 1665/1991, nustatančiame bendrą aukštojo mokslo diplomų, išduotų Europos Sąjungos valstybėse narėse, kurios reikalauja bent trejų metų profesinio mokymo, pripažinimo sistemą (BOE, Nr. 280, 1991 m. lapkričio 22 d., p. 37916), kuriuo Direktyva 89/48 perkeliama į Ispanijos teisės sistemą. Lygiavertiškumo patvirtinimas reiškia studijų siekiant gauti diplomą akademinio turinio, t. y. žinių, kontrolę.

28 Iki 2004 m. rugsėjo 4 d. užsienyje išduotų universitetinių diplomų lygiavertiškumo patvirtinimo procedūrą Ispanijoje reglamentavo 1987 m. sausio 16 d. Karaliaus dekretas 86/1987 (BOE, Nr. 20, 1987 m. sausio 23 d.) bei jį taikant priimti teisės aktai.

29 Lygiavertiškumo patvirtinimo sąvoka buvo apibrėžta Įstatyminio dekreto 86/1987 1 straipsnyje. Pagal šią nuostatą lygiavertiškumo patvirtinimas – tai užsienyje įgytų aukštojo mokslo diplomų oficialaus galiojimo pripažinimas akademiniais tikslais Ispanijoje.

30 Iš šio karaliaus dekreto 2 straipsnio matyti, kad nors užsienyje gautų diplomų lygiavertiškumui patvirtinti nereikalaujama laikyti papildomų egzaminų tuo atveju, kai užsienyje išduotu diplomu patvirtinamas mokymas ir lavinimas neatitinka atitinkamu ispanišku diplomu patvirtino mokymo ir lavinimo, gali būti nustatyta, jog lygiavertiškumas patvirtinamas su sąlyga, kad išlaikyti egzaminai susiję su diplomui gauti Ispanijoje reikalaujamomis žiniomis.

31 Pagal Karaliaus dekreto 86/1987 3 straipsnį lygiavertiškumo patvirtinimo procedūra taikoma tik oficialaus pobūdžio studijoms. Todėl kitokios universitetų siūlomos studijos nepatenka į šio karaliaus dekreto taikymo sritį.

32 Patvirtinus lygiavertiškumą užsienyje išduotas diplomas sukelia tokias pačias pasekmes kaip ir lygiavertis ispaniškas diplomas ar universitetinis laipsnis.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

33 1999 m. kovo 9 d. Italijos pilietis M. Cavallera, baigęs trejų metų trukmės studijas, gavo Turino universiteto (Italija) inžinieriaus – mechaniko diplomą.

34 M. Cavallera Ispanijos švietimo ir mokslų ministerijos paprašė taikant Karaliaus dekreto 86/1987 nuostatas patvirtinti, kad jo itališkas diplomas yra lygiavertis atitinkamam Ispanijos universiteto diplomui. 2001 m. spalio 17 d. minėta ministerija patvirtino, kad M. Cavallera itališkas diplomas lygiavertis ispaniškam pramonės techniko inžinieriaus (mechaniko specializacija) diplomui.

35 Todėl M. Cavallera Ispanijoje turi teisę dirbti pagal reglamentuojamą pramonės inžinieriaus techniko profesiją (mechaniko specializacija). Remiantis pažymėjimu,

patvirtinančiu jo itališko diplomo lygiavertiškumą, M. Cavallera buvo įrašytas į vienos iš Katalonijos *colegios de ingenieros técnicos industriales* sąrašą.

36 Tačiau akivaizdu, kad M. Cavallera už Italijos teritorijos ribų niekada nevykdė profesinės veiklos ir kad nebaigė mokymo ir nelaikė egzaminų pagal Ispanijos studijų sistemą. Be to, akivaizdu, kad jis nelaikė Italijos teisės aktuose numatyto valstybinio egzamino, kad gautų teisę dirbti pagal inžinieriaus profesiją.

37 2002 m. kovo 6 d. prašymu M. Cavallera tam, kad jį būtų galima Italijoje įrašyti į inžinierių sąrašą, *Ministero della Giustizia* paprašė pripažinti ispanišką diplomą pagal Įstatyminį dekretą Nr. 115/1992.

38 Pagal Italijos teisės aktus šis prašymas buvo pateiktas svarstyti Tyrimo komisijai, kuri balsų dauguma priėmė palankų sprendimą, nors *Consiglio Nazionale degli Ingegneri*, kuri yra šios komisijos narė, atstovas balsavo prieš.

39 2002 m. spalio 23 d. Dekretu *Ministero della Giustizia* pripažino M. Cavallera ispanišką diplomą galiojančiu įrašymo į inžinierių sąrašą (B skyrių: pramonė) tikslais. Šio dekreto pagrindu M. Cavallera buvo įrašytas į Aleksandrijos miesto (Italija), kur jis gyvena, inžinierių asociacijos sąrašą.

40 *Consiglio Nazionale degli Ingegneri* minėtą ministerijos dekretą apskundė *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Italija) tvirtindama, kad pagal Direktyvą 89/48 ir atitinkamus nacionalinės teisės aktus Italijos valdžios institucijos negalėjo pripažinti M. Cavallera ispaniško diplomo, nes šį pripažinus jis buvo atleistas nuo Italijos teisės aktuose numatyto valstybinio egzamino.

41 2004 m. spalio 5 d. Sprendimu šis teismas atmetė *Consiglio Nazionale degli Ingegneri* ieškinį manydamas, jog *Ministero della Giustizia* veiksmai buvo teisėti. Paskui *Consiglio Nazionale degli Ingegneri* dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Consiglio di Stato* (Italija).

42 *Consiglio di Stato* nuomone, Direktyva 89/48 M. Cavallera situacijai netaikoma, nes jis Ispanijoje negavo jokio diplomo Direktyvos 89/48 1 straipsnio a punkto prasme ir savo prašymą grindžia tik Italijoje įgyta kvalifikacija. Tačiau *Consiglio di Stato* šiuo atžvilgiu turi abejonių.

43 Tokiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyva 89/48/EEB taikoma tuo atveju, kai Italijos pilietis:

— baigęs trejų metų studijas gavo inžinieriaus diplomą Italijoje,

— gavo savo itališko diplomo lygiavertiškumo atitinkamam ispaniškam diplomui patvirtinimą,

— buvo įrašytas į Ispanijos inžinierių sąrašą, bet niekada nedirbo pagal šią profesiją Ispanijoje, (ir)

— remdamasis Ispanijos lygiavertiškumo patvirtinimo dokumentu, paprašė įrašyti jį į Italijos inžinierių sąrašą?

2. Teigiamai atsakius į pirmąjį klausimą, ar Direktyvą 89/48/EEB atitinka vidaus teisės nuostata (Įstatyminio dekreto Nr. 115/1992 1 straipsnis), pagal kurią Italijoje nepripažįstami valstybės narės diplomai, kurie yra tik ankstesnio itališko diplomo pripažinimo rezultatas?“

Dėl prejudicinių klausimų

44 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar siekdamas pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją priimančioje valstybėje narėje asmuo, turintis kitos valstybės narės valdžios institucijos išduotą dokumentą, kuris nepatvirtina jokio mokymo ir lavinimo pagal šios valstybės narės studijų sistemą ir nėra grindžiamas nei egzaminu, nei šioje valstybėje narėje įgyta profesine patirtimi, gali remtis Direktyvos 89/48 nuostatomis.

45 Norint atsakyti į šį klausimą, reikia išnagrinėti, ar tokio dokumento, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pripažinimas patenka į Direktyvos 89/48 taikymo sritį.

46 Nepažeidžiant Direktyvos 89/48 4 straipsnio nuostatų, jos 3 straipsnio pirmosios pastraipos a punkte kiekvienam pareiškėjui, turinčiam „diplomą“ šios direktyvos prasme, jam leidžiantį dirbti pagal reglamentuojamą profesiją valstybėje narėje, suteikiama teisė dirbti pagal tą profesiją bet kurioje kitoje valstybėje narėje. Direktyvos 89/48 1 straipsnio a punkte apibrėžta „diplomo“ sąvoka yra šioje direktyvoje numatytos bendrosios aukštojo mokslo diplomų pripažinimo sistemos pagrindas.

47 Kalbant apie kvalifikaciją, kuria remiasi M. Cavallera, pirmiausia reikia priminti, kad „diplomą“ Direktyvos 89/48 1 straipsnio a punkto prasme gali sudaryti dokumentų rinkinys.

48 Be to, kalbant apie dokumentus, kuriais remiasi M. Cavallera, Direktyvos 89/48 1 straipsnio a punkto pirmoje įtraukoje nustatyta sąlyga yra tenkinama, nes visus šiuos dokumentus išdavė kompetentinga valdžios institucija, paskirta pagal atitinkamai Italijos ir Ispanijos teisės aktus.

49 Dėl Direktyvos 89/48 1 straipsnio a punkto antrojoje įtraukoje nustatytos sąlygos iš Teisingumo Teismui pateiktos medžiagos matyti, kad M. Cavallera akivaizdžiai tenkina sąlygą, pagal kurią diplomą turintis asmuo turi būti sėkmingai baigęs ne mažiau kaip trejų metų trukmės kursus po vidurinės mokyklos universitete. Iš tiesų tai aiškiai patvirtina suinteresuotajam asmeniui išduotas Turino universiteto diplomas.

50 Be to, kalbant apie Direktyvos 89/48 1 straipsnio a punkto trečioje įtraukoje nurodytą sąlygą, iš Švietimo ir mokslų ministerijos parengto lygiavertiškumo patvirtinimo pažymėjimo matyti, kad M. Cavallera turi profesinę kvalifikaciją, reikalaujamą norint pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją Ispanijoje. Net darant prielaidą, kad ši aplinkybė iš minėto pažymėjimo nepaaiškėja, ją aiškiai įrodo M. Cavallera įrašymas į kompetentingą profesinę asociaciją Ispanijoje.

51 Telieka nustatyti, ar atsižvelgiant į tai, kad M. Cavallera pateiktas lygiavertiškumą patvirtinantis pažymėjimas nepatvirtina jokio mokymo ir lavinimo pagal Ispanijos studijų sistemą ir nėra grindžiamas nei egzaminu, nei Ispanijoje įgyta profesine patirtimi, vis dėlto visi jo turimi dokumentai gali būti laikomi „diplomu“ Direktyvos 89/48 prasme arba prilyginami tokiam diplomui pagal Direktyvos 89/48 1 straipsnio a punkto antrąją pastraipą.

52 Tokiomis aplinkybėmis *Consiglio Nazionale degli Ingegnieri* bei Italijos ir Austrijos vyriausybių argumentai, grindžiami tam tikromis Direktyvos 89/48 kalbinėmis versijomis, kurios, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 7, 9, 11 ir 12 punktuose, šiek tiek skiriasi nuo kitų kalbinių versijų, nes jose minimas terminas „kita valstybė narė“, kai daugelyje kalbinių versijų teikiama paprasčiausia nuoroda į žodžių junginius „valstybė narė“ arba „priimančioji valstybė narė“, nėra priimtini.

53 Šiuo atžvilgiu iš nusistovėjusios teismų praktikos išplaukia, jog būtinybė Bendrijos teisės nuostatas taikyti ir todėl aiškinti vienodai neleidžia, kad, esant abejonių, viena nuostatos teksto versijų būtų nagrinėjama atskirai, bet reikalauja jį aiškinti ir taikyti atsižvelgiant į kitas oficialias kalbines versijas (1969 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Stauder*, 29/69, Rink. p. 419, 3 punktas; 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *EMU Tabac ir kt.*, C-296/95, Rink. p. I-1605, 36 punktas ir 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Zuid-Hollandse Milieufederatie ir Natuur en Milieu*, C-174/05, Rink. p. I-2443, 20 punktas).

54 Be to, nors tiesa, kad buvo nuspręsta, jog Direktyvoje 89/48 nėra apribojimo, susijusio su valstybe nare, kurioje pareiškėjas turi būti įgijęs savo profesinę kvalifikaciją (2008 m. spalio 23 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-274/05, Rink. p. I-7969, 28 punktas ir sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-286/06, Rink. p. I-8025, 62 punktas), vis dėlto šioje teismo praktikoje nustatytas skirtumas tarp geografinės vietos, kur suteikiamas mokymas ir lavinimas, ir studijų sistemos, kuriai jis priklauso. Iš tiesų šiuose sprendimuose suinteresuotieji asmenys baigė studijas ne pagal valstybės narės, kurioje jie siekia remtis savo profesine kvalifikacija, bet pagal kitos valstybės studijų sistemą.

55 Direktyva 89/48 siekiama panaikinti kliūtis galimybei dirbti pagal profesiją kitoje valstybėje narėje nei nagrinėjamą profesinę kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą išdavusi velstybė. Iš minėtos direktyvos pirmos, trečios ir penktos konstatuojamųjų dalių matyti, kad profesinę kvalifikaciją patvirtinantis dokumentas negali būti prilyginamas „diplomui“ šios direktyvos prasme, visos arba dalies kvalifikacijos neįgijus pagal nagrinėjamą dokumentą išdavusios valstybės narės švietimo sistemą. Be to, Teisingumo Teismas jau pabrėžė, kad dokumentas padeda pradėti pradėti dirbti arba toliau dirbti pagal profesiją, jei jis įrodo papildomos kvalifikacijos turėjimą (šiuo klausimu žr. 1993 m. kovo 31 d. Sprendimo *Kraus*, C-19/92, Rink. p. I-1663, 18–23 punktus ir 2003 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Burbaud*, C-285/01, Rink. p. I-8219, 47–53 punktus).

56 Tačiau lygiavertiškumo patvirtinimas Ispanijoje neįrodo jokios papildomos kvalifikacijos. Šiuo atžvilgiu nei lygiavertiškumo patvirtinimas, nei įrašymas į vieno iš Katalonijos *colegios de ingenieros técnicos industriales* sąrašą nebuvo grindžiami M. Cavallera įgytos kvalifikacijos arba profesinės patirties patikrinimu.

57 Tokiomis aplinkybėmis pritarus galimybei remtis Direktyva 89/48 siekiant pradėti dirbti pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą reglamentuojamą profesiją Italijoje, tai reikštų, kad asmeniui, gavusiam tik šios valstybės narės išduotą dokumentą, kuris pats nesuteikia teisės pradėti dirbti pagal minėtą reglamentuojamą profesiją, vis dėlto būtų leidžiama pagal ją pradėti dirbti ir tuo atveju, kai Ispanijoje gautas lygiavertiškumą patvirtinantis dokumentas neįrodo, kad buvo įgyta papildoma kvalifikacija arba

profesinė patirtis. Tai prieštarautų Direktyvoje 89/48 ir jos penktoje konstatuojamojoje dalyje įtvirtintam principui, pagal kurį valstybės narės ir toliau gali nustatyti būtiną minimalų kvalifikacijos lygį, kad garantuotų savo teritorijoje teikiamų paslaugų kokybę.

58 Atsižvelgiant į visus šiuos samprotavimus matyti, jog Direktyvos 89/48 1 straipsnio a punktas turi būti aiškinamas taip, kad joje nurodyta „diplomo“ sąvoka neapima valstybės narės išduoto dokumento, kuris nepatvirtina jokio mokymo ir lavinimo pagal šios valstybės narės švietimo sistemą ir nėra grindžiamas nei egzaminu, nei minėtoje valstybėje narėje įgyta profesine patirtimi.

59 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad siekdamas pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją priimančioje valstybėje narėje asmuo, turintis kitos valstybės narės valdžios institucijos išduotą dokumentą, kuris nepatvirtina jokio mokymo ir lavinimo pagal šios valstybės narės švietimo sistemą ir nėra grindžiamas nei egzaminu, nei šioje valstybėje narėje įgyta profesine patirtimi, negali remtis Direktyvos 89/48 nuostatomis.

60 Atsižvelgiant į pirmojo klausimo atsakymą, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

61 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

Siekdamas pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją priimančioje valstybėje narėje asmuo, turintis kitos valstybės narės valdžios institucijos išduotą dokumentą, kuris nepatvirtina jokio mokymo ir lavinimo pagal šios valstybės narės švietimo sistemą ir nėra grindžiamas nei egzaminu, nei šioje valstybėje narėje įgyta profesine patirtimi, negali remtis 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/48/EEB dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų po bent trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos nuostatomis.

Parašai.